

זו היתה הצלחה!

כיום בתועלת שבהעברת מזוא סדרהכוח הקיים כסינו אל הגבול החדש בנגב.

עם היוודע פרטי המיבצע האמריקאי הכושל באיראן השמוע מתי פלד, במאמר ב"הארץ", דיעה בתישויגרתית על טיבו של המיבצע ומגמתו. "העולם הזה" החליט לבקשו להרחיב ולנמק הערכה זו בראיון שערך עימו יוסי ינאי.

האלוף במילואים מתתיהו פלד (56) הוא אחד מהוגיהדיעות הצבאיים הבולטים בישראל. נסיונו האישי המגוון בצבא, בכל תפקידי הדחימה והמינהל, ומוחו האנאלוגי, יחד עם נטייתו הבולטת שלא לקבל שום מוסכמות כדברים המובנים מאליהם, הביאוהו לאיפעם להשמיע דיעות החורגות לחלוטין מן הקונסנווס של אנשיהביטחון הממוסדים. כך פיקפק, זמן רב לפני מיחמת יוםהכיפורים, בתועלת האיסטרטגית שבהחזקת חצייהאי סיני בידי צה"ל. כך הוא מפסק

להתמקח עם האיראנים על בנייהערובה. אני לא מאמין בזה.

אם גם זה לא, אז מה כן?

האמריקאים הודיעו על הקמתו והכנתו של כוח משימה מוטס שיוכל להתעווב במצבי הירום במרכז אסיה. זה אחד מלקחי פלישת וורוסים לאפגניסטאן. הם ניסו גם דרך אחרת, לחדש את ברית בגדד וזוביגנייב בויז'ינסקי אף הציע לפקיסטאן 400 מיליון דולר וניסה לגייס גם כסף מהסעודים, אבל הניסיון הזה נכשל.

כל מה שנתר לאמריקאים הוא הכוח המוטס. הם הודיעו על כך בצורה רשמית. מדובר בהקמת כוח על בסיס מיבועי המוכן לתגובה מיידית. כהכנה לכך הם שלחו לשם את גושאת המוטסים ניחין השוהה בים הערבי. אם האמריקאים יחליטו יום אחד להתערב בזירה הזו, בעיקבות הדירה רוסית שאי אפשר יהיה לעבור עליה בשתיקה, תהיה זו התערבות צבאית. הם צריכים מקומות נחיתה למסוקים שלהם. מקומות נחיתה יש בשפע, גם בפקיסטאן וגם באפגניסטאן, אבל אף איש צבא לא יעז לעשות פעולה כזו ללא תרגילי שילדי מוקדם.

פעולה כזו לא הוכנה ולא תורגלה אף פעם. תמיד, עד לנפילת השאה, היתה איראן בסיס אמריקאי. עכשיו נוצרה בעיה רצינית ביותר. להתכונן לפעולה כזו מבלי לערוך תרגיל מוקדם.

אי אפשר היה לתרגל במקום דומה מהבחינה הטופוגרפית והאקלימית לאזור הזה בארץ-צויהכרית?

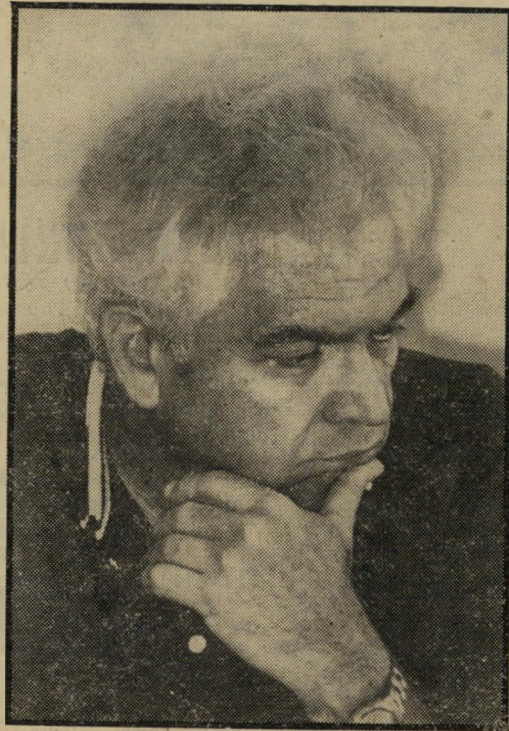
אפשר, אבל זה לא אותו הדבר. כל מפקד יודע את זה. אפשר אולי למצוא מקומות דומים, אבל הם לא היו זהים. די לקחת את הדוגמה של טייס המסוק שלקה בבורטיגו בפעולה של השבוע שעבר. זה לא היה קורה לו במדבריה בארצות-הכרית.

קשה להניח שהפנטגון לא דרש לערוך תרגיל כזה. זו דרישה הגיונית ומעשית ולגשיא קארטר לא היתה ברירה אלא לאשר זאת.

יש עוד כמה סימנים המראים כי יתכן מאוד שתאוריה זו של נכונה. האמריקאים השאירו באחד המסוקים, על פי הודעתם, תיק עם פקודת המיבצע ופרטיו. זה חשוד מאוד בעיני. מסוק אולי אי אפשר תמיד לקחת. אבל תיק כזה סודי שוכחים? אני נוטה להאמין שהתיק הושאר שם בכוונה כדי שהכל יחשבו שזה באמת היה מיבצע חילוץ.

אם אתה צודק בתיאוריה שלך, האם המיבצע הצליח?

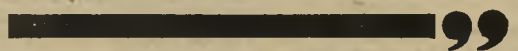
אפשר להגיד בביטחון כמעט מוחלט שכן. די היה לראות את פניו של שריההגנה האמריקאי הרולד בראון כשהוא רואין בטלוויזיה אחרי המיבצע. זה לא היה שר ביטחון שנכשל. הוא היה חייכן, שמח ונראה כמי שהצליח ומרוצה. ההופעה של הנשיא קארטר היתה קשה ונוקשה, אבל צריך להבין שקארטר הוא פוליטיקאי ובראון הוא יותר איש טכני. הוא עשה תרגיל, התרגיל הצליח, הלקחים נלמדו ולכן הוא שמח. הפנטגון הפיק מאות לקחים מהתרגיל הזה. עכשיו כבר יודעים ומכירים בפני

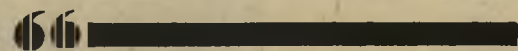
אלוף (מיל.) פלד
ללא סודיות בהאזנה

כולה היתה יורה על המסוקים. אני פשוט לא קונה את כל התוכנית הזו ולא מאמין שהיא היתה קיימת בכלל. אזלי האמריקאים הושבים אחרת מאיתנו?

אני מכיר אנשי צבא אמריקאים. היו לי מגעים עם קצינים בכירים בצבא זה. זה צבא טוב ומה שמאפיין אותו בעיקר זו התושיה. אני זוכר את הטיסה לירח, כשאול החמצן לאסטרונואוטים. למרות שתקלה כזו לא היתה צפויה ולא הוכן נגדה דבר, הצליחו להחזיר את החללית לארץ ולהציל את האסטרונואוטים. אני זוכר

התיק הסודי הושאר בכוונה בשם

שהנשיא ריצ'ארד ניקסון אמר או שלמרות הכישלון, כל אמריקאי יכול להיות גאה בכך שהוכחה שוב תכונת התושיה האמריקאית. תוכנית זו אינה מעידה על תושיה אלא על הזיות, והזיות אינן מאפיינות את הצבא האמריקאי.

אבל אפילו אם אני טועה והתוכנית אכן היתה לחילוץ בנייהערובה, אין ספק שהיתה תוכנית נוספת גם למקרה של כישלון, תוכנית שלפיה היו צריכים לחלץ את החיילים או את בנייהערובה, אם העסק כולו היה נכשל בטהרן. מה האפשרויות שהיו עומדות או בפני האמריקאים: לשלוח את הדיוויזיה ה-82 המוטסת ולהטיל למערכה את הרזרווה הלוחמת האמריקאית? אני לא מאמין שהאמריקאים היו מוכנים לכך, וכיוון שאני בטוח שהם היו מכיר גים תוכנית חילוץ, אם אכן היתה הכוונה להיכנס לטהרן, אני לא מאמין שזו בכלל היתה הכוונה.

אם כך אז מה עשו שם לדעתך האמריקאים?
קיימות כמה אפשרויות. האפשרות שהועלתה, בעיקר בארץ, על-ידי אנדי ואחרים, היא שהאמריקאים התכוונו לקחת בנייהערובה. זה לא כל כך הולם את קו המחשבה האמריקאי, ולכן אני לא מאמין. מובן שמבחינה טכנית אולי, ורק אולי, אפשר היה לעשות את זה. אפשר היה אולי לנחות בעיר קום לתפוס כמה האייתאולים ואחריכך

איך אתה מסביר את כישלון מיבצע החילוץ האמריקאי באיראן?

אם זה באמת היה מיבצע חילוץ, אני לא יודע להסביר את הכישלון. אני לא יודע להסביר איך משהו בכלל חשב שזה יכול להצליח. אבל אני בספק רב אם מלכתחילה זה היה מיבצע לחילוץ בנייהערובה בטהרן.

אם לא מיבצע חילוץ בנייהערובה אז מה כן?

קודם כל צריך להבין מדוע לדעתי זה לא מיבצע חילוץ. יש שתי גירסות על מה שקרה שם. הגירסה האחת של הוושנינגטון פוסט, שאת כל הניתוח שלי אני עושה לפיה, משום שברור לי שגירסה זו הודלפה בכוונה לעיתון, יש עוד סיפור שבא מטהרן, שפורסם כמה ימים אחרי הגירסה של הוושנינגטון פוסט. האיראנים שנעצרו באוטובוסים סיפרו שהם ראו את המסוקים יורדים כל רבע שעה ומכל אחד יוצאים 50 או 60 איש. אם זה נכון וירדו המישה או ששה מסוקים זה כבר עניין של 250 חיילים ולא 90 כפי שפירסם הוושנינגטון פוסט. אבל תמיד יכול להיות שזה הדמיון הפורה של האיראנים שראו כל חייל כאילו הוא מישה.

יש שוני משמעותי בין 90 ל-250 חיילים בעניין הזה?

לא, אם מקבלים את הגירסה שהיה זה ניסיון להצלת בנייהערובה. כל העניין הזה נראה בלתימציאותי. אם לתוכנית הפעולה היה אפילו חצי אחוז של סיכוי, אפשר היה אולי להאמין, אבל כבר מלכתחילה לא היה לה כל סיכוי.

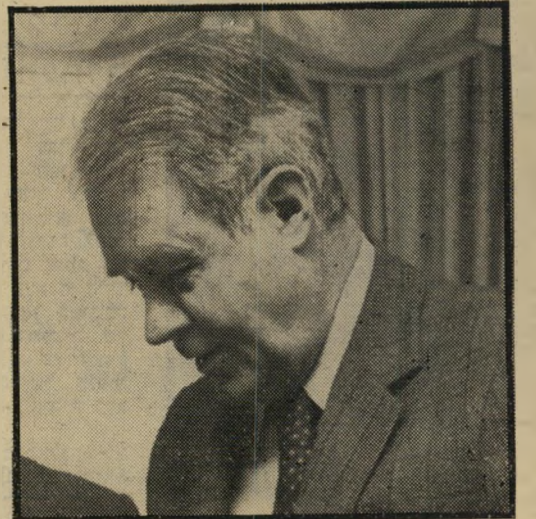
אני הייתי בטהרן, אבל לא צריך להיות בטהרן כדי להבין שאין לכך סיכוי. מספיק להתבונן בתצלומי אוויר של העיר. זה מטרופולין ענק, אין שום מקום שבו יכלו המסוקים לנחות, גם לא בפרברי העיר, מבלי שהיו מבחינים בהם. בסיני אולי אפשר לקחת שני הליקופטרים ולהחביא אותם במשך הלילה מאחרי דיונות, וזה נעשה, אבל לא בפרברי עיר כמו טהרן.

אחריכך ברור היה שאין כל סיכוי לשלב השני. אי אפשר לעבור את טהרן מבלי שהיו מבחינים בכוח. אין זה משנה כלל אם כלי הרכב היו באים מההרדוקוסים או מסופקים על-ידי משתפי פעולה מבפנים, כפי שגרמו. אחריכך, וזה שוב על פי התוכנית כפי שפורסמה בוושינגטון פוסט, היו צריכים להרדים באיזה סם מרדים, שאף אחד אינו מבין מהו, ולהוציא מכלל פעולה רבבות או אלפים איראנים הצרים על השגרירות. רק אז היו צריכים להזמין את המסוקים שירדו אחד אחד בגינה של השגרירות ויעמיסו עליהם את בנייהערובה והחיילים.

לפי התוכנית, היו צריכים המסוקים לצאת בשלום ולהמריא לטאבאט, קשה לי להבין איך חשבו לעשות זאת. המוני הנרדמים היו כבר מקיצים, או שהיו באים אחרים. בכיכר הזאת יש מאות או אלפי רובים וכולם היו פותחים באש לכיוון המסוקים הפגיעים. האמריקאים יודעים מהניסיון שלהם בקמבודיה איך אפשר להפיל מסוקים באש של רובים. זה קרה להם שם הרבה. העיר

נשיא קארטר
לחלץ מההונגונג

שר-חוק מתפטר ואנס
ללא שותפות בשקר